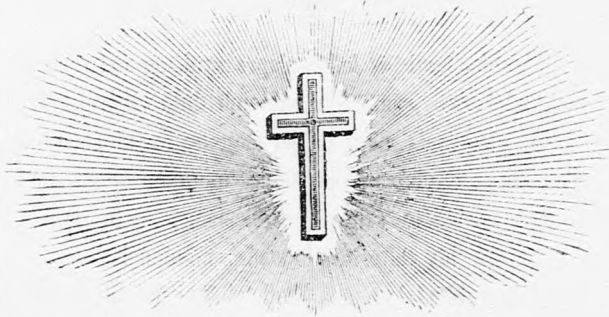

Megjelenik e' lap hetenkint egyszer, csötörtökön. Előfizetheti rá Pesten, a' jó és olcsó könyvkiadó társulat' ügynökénél uri- utcza 450-dik számu Horváth házban; Emich Gusztáv' könyvkereskedésében uri- és kigyó-utca' szegletén. Vidéken a' cs. k. postahivataloknál.

Előfizetési díj ¼ évre Budapesten kihordással 30 kr. félévre 1 ft. pp.; vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A' lap' szerkesztését illető levelek egyszerűen „a' Katholikus Néplap' szerkesztőségéhez” címezendők. (Pest belvárosi plebánia-házban)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

BUDAPESTEN.

17.

October 24. 1850.

Dicsőség Istennek a' magosságban, és a' földön békeség a' jóakaratu embereknek.

Lukács 2. r. 14. v.

Szózat az elemi iskola tanítókhöz.

Azt mondja a' koronás látnok a' 110-dik zsoltárban, hogy „A' bölcsesség' kezdete, az Ur' félelme.” Jézus Sirákfia pedig azt hirdeti könyve' 1-ső részében, hogy „az isteni félelem a' bölcseségnek teljes volta.” Sőt Jób patriárcha az Ur' félelmét nevezi „egyedüli bölcseségnek” könyve' 28. részében. — Ugy de az Isten' félelme csak azon szívben lakik, működik és gyümölcösözik kívánt foganattal, a' hol a' keresztényi tiszta erkölcsiség honol, és gondosan őriztetik. Hiába is keresni, vagy csak képzelni is isteni félelmet ott, hol a' keresztényi jó erkölcsök megfogyatkoznak. — Azért mondja szent Cziprián atya, hogy „az Istent mint legfőbb urat csak az félheti igazán és üdvösen, ki előbb őt mint kegyes atyát, teljes szívből, lélekből, és minden erőből szeretni megtanulta,” jeleül annak, hogy az isteni félelem az erkölcsös szívből ered, és a' jó erkölcsök' gyakorlata által öregbedik kellő mértékben. Minthogy pedig a' jó erkölcsök' csirája az első nevelés' magyában rejlik, azt kifejleszteni, virágzásba hozni, és édes gyü-

mölcsésé érlelni főleg azok' szent kötelessége, kik arra különösen hivatvák; minők a' szülők, lelkipásztorok, nevelők és iskolatanítók. De mellözve most a' többieknek nevelés körüli kötelességeiket, csak hozzátok intézem szives szózatomat érdemes elemi iskola-tanítók bizalomteljesen.

Dicső hivatal, mellyre elválasztva vagytok; jeles a' pályatér, melly működéstök' mezejéül kimutattatott; nemes a' munka, mellyben foglalatostok; mert embert nevelni foladatotok, ki hasznos tagja legyen ugy az egyháznak, mint polgári társaságnak. Mi is lehet egy-egy szentebb foglalatosság, mint olly ügyben lelkesen fáradozni, olly tárgy körül erélyesen működni, melly jó hatását a' közös társaságra nézve soha el nem tévesztheti? Mi lehet magasztosb törekvés, mint egy nemzedéket olly állásba helyezni, mellyben valamint önmaga' szerencsáját és boldogságát, ugy másoknak, és az egész emberiségnek is jóllétét eszközölni tudja is, akarja is. Pedig ezeket viszi ám véghez egy olly lelkes tanító tanítványaira nézve, ki a' tanítói pályára nem annyira anyagi haszonból, mint a' hivatal' szentségétől áthatva lépvén ki, azon

csüggedetlen szorgalommal működik, testi és lelki erejének föláldozásával, megemlékezve szüntelen arról: hogy nemesak a szülők ohajtásai, nem is csak a magzatok jobb volta, de az egyháznak és polgári társaságnak is dicsősége 's jólléte szigoruan követelik tanítói kötelességeinek hiv teljesítését. — Feleljetek meg hát diszes hivatalotoknak kellő buzgalommal: miután rátok bizattak a gyöngesemetek szellemi művelődésüknek első munkái, és a belső ember dicső tehetségeinek gondos kifejtése. És tudjátok-e, hol kell megkezdeni, és min kell alapítani az iskolai nevelés kedves, becses és hasznos művét? a jó erkölcsök beplántálásán a gyöngeszívben, hol a mag jó földre talál és kellő ápolás után szép és jó gyümölcsökkel biztat. Melán is várhatni ezt tanítói buzgalmatoktól, megemlékezvén arról: hogy hasonló a gyermek szíve a könnyen hajtható viaszhoz, melly oly alakká idomíthatatik, minőt akar az idomító kéz, és gondos vigyázat mellett soká megtartja az idomított alakot. Hasonló a vizek folyásához, mellyet kénye szerint oda vezethet az ember a hová akarja; és munkás gonddal vészes kitöréseit is meggátolhatja. Hasonló a fazekas kezében lévő anyaghoz, mellyből tetszése szerint készíthet tisztas erkölcsöket, vagy utálatos erkölestelenségeket tartalmazó edényeket. És így a lelkes tanító az: ki legfogatosb hatást gyakorolhat a gyermek fogékony szívében arra, hogy a ki a születés által mint ember csak tagja lett a polgári társaságnak, az a szellemi művelődés által hasznos és dicső tagjává váljék, és az enyészet vég perczéig mint olyan állhatatosan működjék; szent igazság maradván, hogy a melly uton jár az ember ifjúságában, le nem tér arról megaggott vénységében sem; mert a szívből becsepegtetett első hajlamok legmélyebb és legtartósabb gyökeret szoktak abban verni, a közös tapasztalás igazolása szerint is.

Hogy tehát az iskolai nevelésnek kívánt sikere biztosítható, az erkölességre mint legbiztosabb

alapra szükség azt fektetni, mellyet az életnek semminemű duló viharai, sem érzékenyítő vészes események meg ne ingadoztassanak. Ezen alap pedig ismételve mondom nem más, hanem a keresztény erkölesség, melly nélkül minden tudomány tudatlanság, minden bölcsesség hiúság. Az erkölességet kell tehát ti néktek is érdemes elemi iskolatanítók! mindenek előtt és fölött tanítványaitok gyöngesfogékony szívébe becsepegtetni, annak szükségét 's boldogító voltát velök megismertetni, édességét izletessé tenni, gyakorlatára buzdítani és emlékeztőkben gyakrabban előidézni 's fölleveníteni. Erre pedig egyik alkalmas eszköznek itélem tapasztalásom után is, ha a keresztény erkölesség néhány főbb részletei, egyszerű, könnyen föl-fogható, azért könnyen be is tanulható versekben, mellyeket a gyöngeszívű tanulók örömmel, 's mintegy játszva szoktak betanulni, jó kedvvel elszavalni, elejükbe adatnak, és általuk gyakoroltatnak. Szolgáljanak például, az itt következő, és A. B. C. rendben szerkesztett szép erkölessöket tartalmazó, és azok gyakorlatára fölhívó egyszerű versek:

A.

A' mit kívánsz önmagadnak,
Azt tedd embertársaidnak;
Légy kész inkább békén tűrni,
Mint másokkal perlekedni.

B.

Bánj' a' házi cselédekkel
Mindig úgy mint emberekkel;
Testvéridet szívből szeresd
A' szép egyességet keresd.

Cs.

Csúfságot vénékből ne tégy,
Hogy azért büntetést ne végy;
Gyermek! te is vársz vénséget;
Adj hát vénnek tisztességet.

D.

Dolgozz és tanulj serényen,
Jó kedvvel, nem tunyán 's kényen;

Ha most tanulni nem szeretsz,
Mebánod, ha vén leendesz.

E.

Elvett jókat ne fitymáljad,
De azokat megháláljad;
Mondj érettök köszönetet,
Hogy így nyerhes dicséretet.

F.

Fogadást csak okosan tégy,
Hogy aztán szódnak ura légy;
Soha ne esküdj' hiába,
Mert jutsz Isten' haragjába.

G.

Gondot másokra is viselj,
'S ne csak ten-magadra ügyelj;
A' szegényt is szívből szeresd,
Bántalmakkal őt ne illesd.

H.

Ha nemes a' nemzetséged,
Az dicsővé nem tesz téged;
Kinél az ész 's erkölcs nemes,
Dicsőségre az érdemes.

I.

Ifjú! kiméld értékedet,
Mert bú éri ősz fejedet;
A' sok eszem 's iszom végre
Juttat keserü inségre.

J.

Jól elrendeld dolgaidat,
Vidámul folytasd azokat;
A' mit véghez vihetsz még ma,
Ne halaszd azt majd holnapra.

K.

Keress mindig igazságot,
Gyűlöljed a' hamisságot;
Ha csak egyszer hazudni mersz,
Hitelt többé nem könnyen nyersz.

L.

Légy gyors, munkás és hiv szolgál,
Az illyennek jól van dolga.
Minden gonoszság' kezdete,
A' henyélés' szeretete.

M.

Megbántódon ne állj boszút,
Békességre ez legjobb út.
A' rosz ember' vétkét megvesd,
De magát az embert szeresd.

N.

Ne csüggedj el inségedben,
Dolgozz és bizz' Istenedben;
Erős lélek legyen benned,
Azzal lehet mindent tenned.

Ó.

Ó! félj az első vétektől,
Csak úgy lehetsz ment többektől;
Akár melly rejtek helyben légy,
Lát az Isten, roszat ne tégy.

P.

Pallérozott erkölcsü légy,
Goromba szokást fol ne végy;
Korán tanulj emberséget,
Így találhatsz kedvességet.

R.

Rosz szót, ha hallasz másoktól,
El ne tanul azt azoktól;
Vigyázz, ne légy szitkozódó,
Sem undokul káromkodó.

S.

Senki neked jobb barátod
Nincs szülednél, ezt te tudod;
Légy hát neki szófogadó
Tiszteletet 's becszet adó.

Sz.

Szép korona és ékesség
A' tisztán tartott szüzesség;
Hogy meg ne fosztassál ettől,
Irtózz' a' buja élettől.

T.

Tilos örömeiket kerülj,
És azokban el ne merülj.
A' mi könnyen megsért 's megbánt,
Ahhoz ne nyulj játék gyanánt.

U.

Utálj lopni, senkit ne csalj,
És talált jószágot kivallj;

Mert egy pénzt is lopni olly bün,
Hogy miatta bánat nem szün.

V.

Valamint mérges kigyókat
Kerüld ugy a' csábitókat;
Ne barátokozz, a' rosszakkal,
Te is elromlasz azokkal.

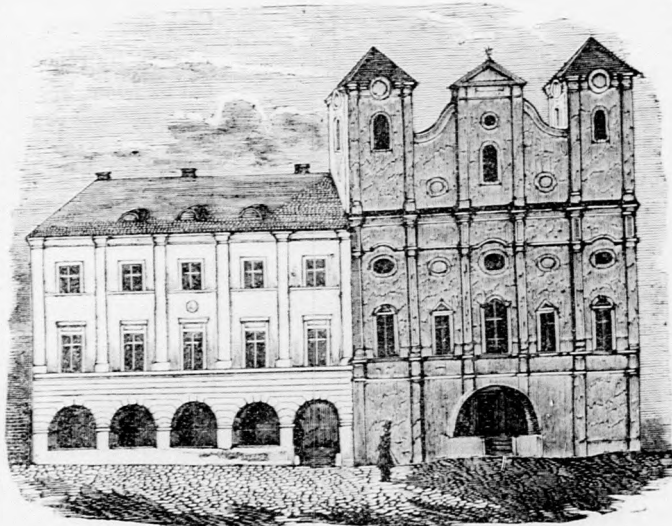
Z.

Zabolázd meg haragodat,
'S minden rosz indulatodat;
Légy békében mindenekkel —
Isteneddel 's emberekkel.

Vezérle Gáspár.

ZSOLNAI ÁRVAHÁZ.

A' kath. néplap t. cz. szerkesztőjének (33 sz.) fölhevása⁷ következtében örömmelragadomkezembe a' tollat, hogy a' zsolnai árvaházat, e' lapot olvasó közönséggel egész nagy szerüségebentüntesem elő, melly tudtomra, szeretett országunkban első a' maga nemében.

igy lett Ő, mint magát nevezni szerette, az árvák' atyja! e' végett Zsolnán a' Serviták' hajdani 1710-en épített házat, ez időben egy magános ember' birtokát, megvette, és 12,000 pfrá rugó költséggel, a' kiszabott czélra idomittatta 's elrendeztette; az árvaházhoz tartozik

Alapítója volt a' halhatatlan emlékü nyitrai püspök Vurum József, ki egész életében mindent a' mi szent, nagy és dicső volt, nagy lelkién folkarolt, kinek az emberiség iránti érdemei, a' tündöklő égi csillagok' fényivel versenkednek, 's ki páratlan jótékonyágának díját, a' jutalmazó Alkotónak kezéből, 1838-dik május 2-kán — a' jobb életben átvette. — Mivel az én jöltevőm is volt, 's kötelességem porait sirban is áldani, legyenek e' sorok tiszteletére szentelve!

A' kegyetlenül öldöklő epemirigy, melly 1831-ben Trencsénvármegyében is dühöngött, okozója volt a' számtalan ügyefogyott árva' jajgatásának, és segély utáni esengésének, a' panaszhangok egész a' nagy püspök' malasztteljes szívébe hatottak, 's

zük egy később szerzett terjedelmes és csinos kert is, melly a' gyermekeknek gymnastikával, vagy más illedékes játékkal szolgál mulató helyül. Miután Vurum 40,00 pfrnyi alap tőkét letett, és 24 növendék, a' vármegye' előterjesztésére befogadtatott, az intézet october' 4-kén 1833-ban életbe lépett.

A' magány világi jöltevők, kik önként ajánlkoztak, jogot kaptak az alapítótól, minden 1000 pfrt után egy növendéket az árvaházba küldeni.

Az alapító is míg élt, szaporította a' növendékek' számát, és végrendeletében alapítványát csak Trencsénvármegye' javára 100,000 frtra fölemelte; ezenkívül nyitra vármegyében alapítványozott 20,000 pfrtot, mellynek kamatjaiból a' szegény

sorsú gyermekek, főképp inasok gyámolittanak, vagy szinte a zsolnai árvaházba küldetnek; utoljára különös említést érdemel még bold. Porubszky György nyitrai kanonok, 8,000 pftot fölülmuló, az árvaház növekedésére 1840. tett alapítványa, 1841-dik jun. 21-én a ház majd az egész város sorsában osztozván, leégett; köszönet a házbeliak megfeszített munkásságának, hogy a pusztító tűz-elem belsejébe nem hatott; s hogy kára részben kipótoltatott, hála főtiszt. Krajcsik János püsp. oldali kanonok ur szerencsés intézkedésének, ki az árvaházat épazon évben tűzkár ellen mentesíttette.

A növendékek száma, kik magában az árvaházban mindennel ellátnak 60. fölül, s néha mint a mult mozgalmas időszakban, midőn a kamatok behajtása akadályozva volt, 60 alól, változik, ezek negyedrészt teszik a lánykák; ha a gyermekek közül némelyik lelki tehetségeiben kitűnik, az intézet költségére felsőbb iskolákba is küldetik, s azután kedve szerint választván állapotot, gyámolittatik! A fiuk általában csak akkor esnek ki az ápolás alól, midőn már képesek magoknak életmódot szerezni; a mesterségen lévő inasok ruházattal — s más szükségessel — ellátnak; a lánykák pedig addig, míg szolgálatra nem alkalmasak. 166 részesült eddig az árvaházi nevelés jótékony áldásaiban.

Az üdvös rendszabályokat és napi rendet csak azért nem számlálom elő, nehogy hosszas legyek; elég legyen megemlítenem, hogy nincs élethevágó tudomány, mely itt a gyermekek fogalmához alkalmazva nem adatnék elő. Az olvasás-, írás-, számolás-kivül, tanulnak osztályonként hittant, ó és új szövegség, világ, magyarország, és természet történetét, földleírást, Majer István egészség-tanát, kézművitant (technológiát); ezen kívül nyelvekben, zenészetben s rajzolásban gyakoroltatnak; a tanulmányi nyelv eddig többnyire magyar volt, míg ez diplomatikai tekintettel birt, most a körülmények változtával, a nyelv és nemzetiség

egyenjóságát után többnyire tót, mint anyai. Az sajnós, hogy a gyermeknek, épen midőn megnyílik az esze, és tanítójának szavait fölfogni képes, a széles világba el kell mennie. Ha Zsolna nagyobb város volna, s a gyermekek mesterséget ott tanulnának, nemesak további oktatásban részesülhetnének, hanem a kicsapongásoktól is visszatartathatnának, melyekre, föleserélvén a szigorubb intézeti rendet egy szabadabbal, olly könnyen vete-mülhetnek.

A mi az előjárókat illeti, az árvaház mostani fölügyelője főtiszt. Tordy István, az egész környéken szeretve tisztelt diltsei plebános és kanonok ur, első igazgató volt főtiszt. Sztárek Lajos ur, jelenleg treneséni plebanus, kinek ügynöksége alatt az árvaház építettet föl, s kinek fáradhatatlan szorgalmát, és az árvaház körül szerzett bokros érdemeit, maga az alapító az által méltányolta, hogy őt az intézet lelkének nevezte, kanonoki czimmal ékesítette, és végrendeletében az árvaházban tett előmenetel fölött teljes megelégedését nyilvánította.

A mostani igazgató Drahotuszky Ferencz ur, egyszersmind szépírási és rajzolás oktatómester, ki az árvák javáról, s a ház felvirágzásáról czélszerűen gondoskodik. Az aligazgatói állomás üres.

A házban uralkodó rend- és tisztaságról mindenki meggyőződhetik, a ki Zsolnára jövén — az intézetet megtekinteni sziveskednék. —

Ő Exellenciája Palugyai Imre nyitrai püspök urnak az árvaház jölete fölötti éber virrasztása, és gyöngéd atyai szeretete, mellyel az árvák iránt viseltetik, kényszerít mindenkit hinni: hogy a zsolnai árvaház még szebb jövődöre számolhat.

T . . . a I.

Bölcs megjegyzések.

III.

Hogy Magyarország legnagyobb taván, a Balatonon, a gözhajózást megkezdték, annak innen

onnan három éve. Az első gőzhajó, mely e' nagy tó' hullámaint hasogatá, 's maig is hasogatja, a' hires költőnek „Kisfaludy“nak nevét viseli.

Három év előtt tehát, épen ilyen időtáiban october' 18-kán volt azon nagy nap, midőn a' fényesen fölzifrázott „Kisfaludy“ gőzös első próbatúráját vala teendő. — Gyönyörű szép őszi reggel volt, 's a' kellemes füredi fürdőhely hemzsegett a' késő ős' daczára is vendégektől. Midőn a' nap már jó magasan állott a' derült égboltozaton, megkondult a' templom' harangja, 's a' tisztes vendégek mielőtt kiindulának, előbb Isten' házába gyülekezének, ott szent Fölségétől áldást imádandók le a' hazára, 's a' megkezdendő hajózási vállalatra. Mindnyájoknak arcán szemlélhető vala a' megilletődés, csak egy széllel bélelt uracs kezde valamit mormogni babonás hitről, haszontalan szertartásokról, elavult ajtataskodásokról sat. 's boszusan tekinté vissza egy tisztes öreg urra, ki illetlen magaviseletét többé nem tűrhethén, őt a' hely' szentségére figyelmezteté. —

Az ajtatosság' végeztével utnak indult vig rivalgások közt a' csinos gőzös az érintett vendégekkel, 's szerencsésen eljutott Kenezse helységig. E' helység' lakói először látván magától haladó hajót, majdnem az utolsóig a' parton állottak; ki kalapját emelé le bámultában, ki susogott, ki rivalgott, ki meg más'te, de mindnyájan bámulának a' soha nem látott tüneményen. A' jámbor bámulóknak ezen seregemulatságul szolgált a' gőzhajón létező uraknak, 's csak az említett hetyke uracs kezde ismét okoskodni, 's a' pór nép' butaságán sajnálkozni: „Milly hátra vannak az emberek — így kezdé meg ékes szólását — a' műveltségben 's fölvilágosodásban, hogy fognának ezek bámulni, ha a' földön gőzkocsikat, 's a' vékony dróton villanyt látnának futni, mellyel távol eső országok néhány percz alatt tudatják egymással gondolataikat; ó te ész, te Istene, te napja az emberiség' fölvilágosodásának! mennyi munkádba kerülend még az illy sötétben lézengő

embereket fölvilágosítani!“ — „Bizony! nem többé, — jegyzé meg az imént hallott templomi aggasztán hang — mint az isteni kegyelemnek illy ifju urakat meglériteni annyira, hogy hívő lélekkel adjanak hálát annak, ki a' napot teremté, 's az embert termékeny észtehetséggel megáldotta.“ —

Rimely Károly.

Ismét óvszer a' marha-vész ellen.

A' es. kir. teljhatalmu biztos ő nagy méltóságának meghagyásához képest 's az országban több helyt pusztító marha-vész' meggátlása végett, értesitem a' közönséget, hogy a' fölolvasztott kőso, valamint a' salétrom is, itató vízben használva, hathatós óvszer a' lép-asz-kór ellen.

Pesten, sept. 23-kán 1850. Cs. kir. tanácsos 's pestbudai katona kerületi ministeri biztos helyettes.

Gombos.

Hazai tudósítások.

Sz. Antal, oct. 11-kén. A' csallóközi szent antali plebaniában létező Tárnok helységnek hivei, már jó idő óta azon töprenkedtek, miképen építhetnének, az Isten' dicsőségére, és magok' lelki hasznára egy kis templomocskát kised helységökben; melly töprenkedésök, mivel szilárd és az Isten előtt kedves volt, arra segítette őket, hogy fő méltóságú Lichtenstein herczeg asszony közsegítségével, ki nekik a' templom' fölépítésére elegendő téglát ajándékozott, és a' templomba a' makula nélkül fogantatott Mária' képét, a' templomot, mellyet 1847-ben kezdetek építeni, e' folyó évnek october hó' elejére el is végezték; mellynek föl-szenteltetése is oct. hó' 6-kán ment végbe.

Kolesa Kanut atya.

Dunaföldvár, oct. 12-kén. October' 4-kén ültük mi is meg felséges urunknak, 1-ső Ferencz-József apostoli királyunknak dicső névünnepét. A' sz. mise áldozatot főtisztelendő Egyed Antal apát és plebános ur

mutatta be az ég' urának legjobb fejedelmünkért. Apát urat az oltárnál fényes egyházi segédlet környezte. Evangelium után a' tisztelt Áldozárkodó püspöksüvegben, pálczával kezében, a' néphez rövid, épületes beszédet tartott, melyben az ünnepélynek tárgyát adta elő, és híveit intette, hogy a' Mindenhatóhoz esdjenek szeretett királyunk' hosszú életeért, és szerencsés kormányzásaért. —

Szivreható volt az elénekelt ismeretes nép himnus — „Tartsd meg Isten! királyunkat.“ — Estve a' város' jelesebb épületei kivilágítva ragyogtak.

Dudás György mk.
organista.

Mihályi, october' 1-jén. Nem lesz talán érdektelen a' „Katholikus Néplap“ tisztelt olvasóival, Győr egyházi megyéből, Rábaközről valamit közleni, nevezetesen sorozatát azon működéseknél, melyekkel gazdagította az Isten' házat, nt. Csigaházy Pál, mihályi plebános, némelyeket kérése által a' jótékony adakozásra buzdítván, maga is példája levén mindenben a' híveknek:

T. özvegy Barthodeiszky Mihálynő, megajándékozta a' mihályi templomot, egy aranyos mise ruhával, és minden hozzátartozandóival. T. Nagy Ivanna asszonyság, arannyal himzett miseruhával, drága pluvialéval, két igen szép vélummal gazdagította az említett templomot. M. Barthodeiszky János udvari tanácsos megaranyoztatta a' sz. egyház' némely edényeit. Ngos Barthodeiszky Ignácznő aranyrojtos selyem vélumot ajándékozott az említett templomnak. T. Fiáth Jánosnő, egy uj fekete selyem miseruhát, Barthodeiszky Mihálynő, szinte egy uj drágább fekete selyem miseruhát ajándékozott. T. Barthodeiszky Francziska asszonyság, három uj oltárterítőt, és két uj vánkost adni sziveskedett. T. Fiát János ur 8 uj magas egészen aranyozott oltári gyertyatartókat ajándékozni sziveskedett. Nt. lelkész ur által készült uj fekete pluviale dalmatikákkal; a' mihályi hívek öntettek egy nagy szerű harangot; a' harangok' őszhangját tökéletesebbé tenni ohajtván az említett lelkész, saját költségén öntetett egy uj 312 fontos harangot. — A' mult években az orgona megfordított, és ujra kiigazított, ennek költségéhez járultak: 72 fort 30 kr. váltóban Eszterházy Rózália grófnő, t. Fiátnő és t. Csernelnő, ezen utóbbi asszonyság két uj zászlót, és két oltári vánkost ajándékozott. Emlitendők még a' 3 főpapi szé-

kek igen csinos vörös kelméből, melyeket részint t. Tóth Antalnő csináltatott, részint pedig adakozásból készültek el. 1848- és 1849-dik években Mihályi m. város' lakosai uj oskolát és mesterlakot építettek.

Kisfaludyi fiók egyházban e' következendő adakozások történtek: t. Toth Antalnő, aranyos uj miseruhát, minden fehérműekkel, és 2 pompás zászlót ajándékozott. Szauerzapf Erzsébet molnárnő, uj pluvia lét és oltárterítőt, özv. Molnár Istvánnő uj nagy csipkés karget, oltárterítőt, és fehérruhát ajándékozott. T. Tóth Antalnő Kisfaludi sz. egyháznak 125 ft vált. hagyományozott. Dugovich János, szombathelyi kanonok által öntetett harangok közül, — ki mint helybeli földes ur megengedte az evang. atyafiaknak is a' harangozást temetéseikkor. — 1840-ben 2 harang elhasadt, ekkor pompás uj harangokat öntettek a' kisfaludiak, és megváltak a' vegyes harangozástól, fizetvén a' protestánsoknak 525 vltóftot, a' szegények helyett Csigaházy Pál fizetett meg, nekik adván fele pár-gabonáját, és készpénz fizetését. 1848-ban a' kisfaludiak' buzgósága uj orgonát emelt az Isten' dicsőségére. Bedi Mihály és neje ns. Füzy Erzsébet igen csinos faragott kőből emelték a' multkor Mária' képét, a' kis Jézussal, mely sept. 1-én fényes egyházi ünnepellyel föl is szenteltetett az említett helybeli lelkész által. Ki tudná mindazon jótékonyságokat és kisebb adományozásokat elszámlálni, melyekkel fölékesítvék a' mihályi plebánia' templomai, az egyházak' edényei nagyobbbrészt mind ezüstből vannak, igen megaranyozva.*)

Tóth Károly.

Mi hir a' nagy katolikus világban?

Turinből érkezett hírek szerint, Franzoni érseket, a' főlebbviteli törvényszék holtiglani számkivetésre ítélte, egyszersmind minden javainak zár alá vételét elrendelvén. Az érseknek három utilevel nyújtott át, hogy számkivetés helyet tetszése szerint választana. Az érsek kiutasítása ellen óvást tett, mindamellét el-

*) Örömmel közöljük ezen áldozatok' buzdító sorozatát, melyeket a' hitből fakadt szeretet az Isten' oltárára letett. Hadd lássák mindazok, kik kanecsal szemmel néznek a' kath. egyház' vagyonára, milly forrásokból származik ezen általuk ugynevezett status' jószága. Szerk.

hurczoltatott Frankhonba. Vigasztalja az Isten' kegyelme 's jó öntudata a' hiterős főpásztort, ki elmondhatja magáról sz. Pállal: „Jó harcztot harcztoltam, a' hitet megöriztem; egyébíránt fõntartatott nekem az igazság' koronája.“

Sokan kedvüket találják abban, ha a' katolikus egyesületeket gyanusíthatják. (Emlékezzünk csak vissza, mit el nem követtek bizonyos urak, 1848-ban édes hazánkban is, midõn a' katolikusok az egyház mellett aláírásokat gyűjtöttek.) Mások ismét, ha az ilyes egyesületekrõl nem is mondanak rosszat; mégis közõnyösen fogadják azokat; mert ninesenek magukkal az iránt tisztában, hogy mi jót hozhatnak nekik ezen egyesületek. Azon gyanusítások' megezáfolásául, 's ezen kétségek' eloszlatásául közöljük azon határozatokat, mellyeket a' némethoni kath. egyesületek' linzi gyűlése legujabban hozott. Hadd lássák, milly nemüek azon tárgyak, mellyekkel a' kath. egyesületek foglalkozni szoknak. I. A' gyűlés készítsen alapszabályokat egy alapítandó katolikus akadémia' számára, mellynek tagjai kath. írók és tudósok leendnek, kiknek kötelességük lesz, tudományos 's különösen a' népnek megfelelő könyveket kiadni. II. A' gyűlés gondoskodjék jó kath. népkönyveknek, nevezetesen az ifjuság' számára, kiadásáról, 's a' megjelent könyvekrõl a' főegyesület mindig tudósítsa a' fiók egyesületeket. III. Minden tartományban legyen egy jó kath. szellemü és irányu napi lap; nevezetesen léptetessék életbe a' tervezett bécsi kath. polit. hirlap, 's az egyes egyesületek annak megszerzését és terjesztését tekintsék kötelességüknek. IV. Az egyesület örökítse a' kath. egyház 's tudomány iránt olly nagy érdemet szerzett férfiaknak, ugymint: a' kölni hitvallónak, Kelemen Agoston érseknek, Möhlernek, Kleenek, Stokberg Lipótnak, 's Görresnek emlékét három, t. i. egyházi történet, egyházi jog, és hittan' számára föllálitandó tanszék által Fuldában sz. Bonifác' sirján, mellyek 1855-dik évi jun. 5-kére, mint szent Bonifác' tizenegy százados évnapijára betöltendõk. V. Alakíttassék különös kath. mûvészeti egyesület, vagy legalább a' kath. egyesület tekintse hivatásának a' kath. mûvészet' elõmozdítását. VI. Állíttassék föl egy ne-

velõ intézet, nevezetesen a' birtokosabb családok' fiainak számára. VII. Neveztesék ki egy küldõtség, melly õ fölségének az ausztriai császárnak az egyesület' nevében megköszönje, hogy õ fölsége birodalmában a' kath. egyháznak az õtet illetõ szabadságot visszaadni méltóztatott. VIII. Kimondatott, hogy a' kath. egyesületek politikai hérdésekkel nem foglalatoskodnak. IX. A' közgyűlés hálafólirotat küldjön a' turini érseknek, Franzoninak a' kath. egyház' jogainak buzgó védelméért. Ime az ily határozatok a' legjobb felelet azon fölvetett kérdésre: mire valók a' kath. egyesületek. Hogy pedig a' fõntemlitett határozatok nem maradnak csak a' papíron, jót állanak azon számos jótékony intézetek, mellyek a' némethoni egyesületek által keletkezésök' rövid idõ óta már is létrehozattak.

É r t e s í t ö .

H i v a t a l o s k ö z l é s e k .

A' jó 's olesó könyvkiadó társulat' ujonan nyert tagjainak névsora:

Csanádi püspöki megyében új részvényes tagok. (Folyt.) Nt. Hladik Kristóf, blosiezi helyettes. Nt. Prokop József, bresztováci lelkész. Nt. Mihalkovics György, hemeczai lelkész. Nt. Galovics János, sztarcsovai lelkész. Pancsovai zárda. Nt. Schmidhauer György, jabukai lelkész. Nt. Vukovics János, glogmi lelkész. Nt. Veisz Eduard, pancsovai segéd. Nt. Krix Béla, opporai lelkész. Nt. Huberth József, alesperes, világosi lelkész. Nt. Killer Frigyes, pankotai lelkész. Nt. Martinszky József, alesperes, l. Nt. Micsky Lajos, rácz sz. péteri lelkész. Nt. Jablonszky János, h. alesperes, nagy kiskindai lelkész. Nt. Vidmayer Ferencz, szabadfalvi lelkész. Fõt. Szál Antal, prépost, 's ekki lelkész. Nt. Mateovits Alajos, grabáci lelkész. Nt. Brassay József, esatádi lelkész. Nt. Paraisz János, alesperes 's szécsényi lelkész. Ntszt. Szatay Pál, alesperes, n. sz. miklósi lelkész. Nt. Radics Pál, szõrehi helyett. Nt. Arleth József, esanádi lelk. (Folytatása követ.)

Kiadja „a' jó és olesó könyvkiadó társulat;“ ideiglenes szerkesztõ Blümelhuber Ferencz.

Eisenfels és Emich' könyvnyomdája, uri-utca, 449. sz.